Przedmiotowe zasady oceniania z techniki w klasie 4

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnieć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań,
- przyjmowanie postawy proekologicznej,
- przyjmowanie zasady szacunku wobec innych uczestników ruchu drogowego, w tym umiejętność udzielania im pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia,
- przestrzeganie przepisów i zasad obowiązujących w ruchu drogowym dotyczących pieszego, kierującego rowerem oraz innymi urządzeniami wykorzystywanymi przez uczniów w ruchu drogowym, takimi jak: hulajnogi elektryczne, urządzenia transportu osobistego i urządzenia wspomagające ruch.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań, nawet z pomocą nauczyciela,
- najczęściej jest nieprzygotowany do zajęć i w lekceważący sposób podchodzi do podstawowych obowiązków szkolnych,
- nie wykazuje zainteresowania zajęciami technicznymi.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach, jednak nie uniemożliwiają one dalszej nauki.Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela:
  - rozpoznaje elementy drogi publicznej,
  - wymienia typowe sytuacje na drodze mogące prowadzić do zagrożenia w ruchu drogowym,
  - podaje kilka typowych sytuacji na drodze, w których wymagane jest zachowanie szczególnej ostrożności i zastosowanie zasady ograniczonego zaufania,
  - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz zasady ruchu rowerów po drogach publicznych,
  - wyjaśnia, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego w stosunku do osoby niewidomej lub osoby z niepełnosprawnością, kiedy te osoby znajdują się w obrębie drogi,
  - dzieli znaki pionowe ze względu na ich kształt i kolorystykę,
  - rozpoznaje najczęściej występujące pojedyncze znaki drogowe pionowe,
  - wymienia podstawowe znaki drogowe regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
  - wymienia kilka podstawowych sytuacji na drodze, kiedy pojazd włącza się do ruchu; opisuje, na czym polega ten manewr,
  - wskazuje różnice pomiędzy manewrami wymijania, omijania i wyprzedzania,
  - wymienia podstawowe zagrożenia w ruchu drogowym dla pieszego, rowerzysty oraz kierującego urządzeniem transportu osobistego (UTO) i urządzenie wspomagającym ruch (UWR),
  - omawia sposób zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego i wskazuje, jakich środków użyć do tego celu,
  - podaje europejski numer alarmowy i numery telefonów pogotowia ratunkowego, policji i straży pożarnej,
  - omawia hierarchię ważności przepisów, znaków, sygnałów i poleceń wydawanych przez osoby kierujące ruchem,
  - prawidłowo interpretuje wskazania sygnalizacji świetlnej,
  - określa kolejność przejazdu na typowych skrzyżowaniach dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
  - wymienia pojedyncze elementy obowiązkowego wyposażenia roweru,
- z pomocą nauczyciela wykonuje większość zadań o podstawowym stopniu trudności,
- wykonuje zadania z opóźnieniem,
- pracuje niesystematycznie,
- wykazuje bierny stosunek do przedmiotu,
- w pracy grupowej realizuje zadania o niewielkim stopniu trudności, wykazuje niewielką samodzielność i aktywność.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą (2) oraz:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w podręczniku do techniki dla kl. 4, tzn.:
  - podaje podstawowe definicje kodeksu drogowego: droga, jezdnia, pas ruchu, chodnik, pobocze, rower,
  - klasyfikuje podstawowe, typowe pojazdy poruszające się po drogach do odpowiedniej kategorii,

  - wyjaśnia, na czym polegają szczególna ostrożność i zasada ograniczonego zaufania, i w jakich sytuacjach na drodze należy je stosować,
  - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz podstawowe zasady ruchu rowerów na drodze,
  - rozpoznaje najbardziej charakterystyczne znaki pionowe i poziome występujące na drodze, podaje ich interpretację,
  - wyjaśnia, dlaczego najważniejsze znaki regulujące m.in. zasady pierwszeństwa mają inny kształt niż pozostałe znaki z danej kategorii,
  - opisuje, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego, widząc określone znaki regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach („stop" i „ustąp pierwszeństwa"),
  - wyjaśnia, czym jest włączanie się do ruchu i opisuje zasady wykonywania tego manewru,
  - wyjaśnia, kiedy i w jaki sposób kierujący powinien sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu,
  - wyjaśnia, jak bezpiecznie i zgodnie z przepisami wykonać manewr zawracania,
  - wymienia podstawowe czynności (od momentu zauważenia zdarzenia), które można wykonać na miejscu wypadku drogowego,
  - wyjaśnia, w jaki sposób sprawdzić stan przytomności poszkodowanego,
  - wyjaśnia, jak poprawnie sformułować treść pełnego zgłoszenia wypadku, dzwoniąc na jeden z numerów alarmowych,
  - potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie, na którym znajdują się m.in. pojazdy uprzywilejowane,
  - potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
- pracuje, ale nie jest aktywny na lekcjach,
- stara się systematycznie pracować na lekcjach, ale wymaga pomocy nauczyciela,
- rozwiązuje zadania o małym stopniu trudności,
- wymaga zachęty do pracy i więcej czasu na jej wykonanie,
- w pracy grupowej wykazuje się przeciętną samodzielnością w kierowaniu i organizacją pracy, wykonuje proste zadania koncepcyjne.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w dobrym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podręczniku do techniki do kl. 4, tzn.:
  - wymienia pojazdy inne niż rower, które powinny się poruszać drogą dla rowerów i poboczem,
  - podaje przykłady urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspierających ruch, którymi można się poruszać po drogach,
  - wyjaśnia różnicę pomiędzy hulajnogą tradycyjną a elektryczną,
  - wyjaśnia, dlaczego piesi są zaliczani do grupy niechronionych uczestników ruchu drogowego,
  - rozpoznaje podstawowe znaki pionowe i poziome dotyczące ruchu pieszych, rowerów, UTO i UWR,
  - wyjaśnia, jakie znaki poziome są łączone ze znakami pionowymi i jak powinien się zachować kierujący, widząc te znaki,

  - wymienia zagrożenia i niebezpieczeństwa dla kierujących mogące wystąpić podczas wykonywania poszczególnych elementów manewrów wymijania, omijania i wyprzedzania,
  - wyjaśnia różnicę w sposobie wykonywania skrętu w lewo na jezdni jedno- i dwukierunkowej,
  - wyjaśnia znaczenie elementów odblaskowych dla uczestników ruchu drogowego,
  - wymienia zagrożenia, które mogą wystąpić na przejazdach dla rowerzystów; przedstawia sposoby zapobiegania im,
  - wyjaśnia, jaką funkcję w organizacji ruchu spełniają polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem i w jaki sposób wpływają one na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - wyjaśnia, które z elementów wyposażenia obowiązkowego roweru wpływają na bezpieczeństwo kierującego,
  - uzasadnia, dlaczego podczas przechodzenia przez jezdnię, podczas jazdy rowerem lub innymi pojazdami nie należy korzystać z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych, np. słuchawek,
  - wymienia dodatkowe elementy ubioru rowerzysty, jadącego hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR, które mogą wpływać na bezpieczeństwo,
- jest pracowity i chętny do pracy,
- jest przygotowany do zajęć,
- w pracy grupowej wywiązuje się z przyjętego zobowiązania, wykonuje powierzone zadania w stopniu podstawowym.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w bardzo wysokim stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w treści podręcznika do techniki do kl. 4, tzn.:
  - prawidłowo klasyfikuje uczestników ruchu drogowego oraz wymienia ich prawa i obowiązki,
  - wskazuje różnicę pomiędzy urządzeniami transportu osobistego a urządzeniami wspomagającymi ruch,
  - określa, którzy uczestnicy ruchu drogowego powinni się poruszać po wyznaczonych obszarach drogi,
  - wyjaśnia, w jakiej sytuacji kierujący rowerem może poruszać się po chodniku,
  - wymienia pojazdy inne niż rower, którymi można kierować, jeśli ma się kartę rowerową,
  - przewiduje zagrożenia i ich skutki w zależności od obszaru i sytuacji na drodze, przedstawia sposoby zapobiegania im,
  - wymienia nietypowe manewry i sytuacje na drodze, podczas których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność i zasadę ograniczonego zaufania do innych uczestników ruchu drogowego,
  - poprawnie interpretuje znaki pionowe i poziome, które dotyczą ruchu pieszych, rowerzystów, poruszających się hulajnogami elektrycznymi, UTO i UWR,
  - analizuje przypadki związane z włączaniem się do ruchu różnych pojazdów w sytuacjach nietypowych,
  - prawidłowo wykonuje podstawowe manewry w ruchu drogowym,

  - wskazuje różnice i podobieństwa pomiędzy manewrami wyprzedzania i omijania,
  - wyjaśnia, jak wyposażenie pieszego w odblaski wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa na drodze,
  - podaje wszystkie numery alarmowe służb ratunkowych i określa, w jakich przypadkach należy wezwać te służby,
  - charakteryzuje zagrożenia, które towarzyszą rowerzystom poruszającym się po drogach,
  - interpretuje postawy kierującego ruchem i wskazuje odpowiadające im kolory sygnalizacji świetlnej,
  - omawia i wyjaśnia zasady pierwszeństwa przejazdu obowiązujące na różnego rodzaju skrzyżowaniach, w tym o ruchu okrężnym i skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną,
  - omawia zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniach, na których znajdują się pojazdy szynowe,
  - przedstawia historię rozwoju motoryzacji na świecie na przestrzeni wieków, wymienia najnowsze trendy w rozwoju pojazdów,
  - wskazuje, jaki wpływ na środowisko ma rozwój najnowszych technologii stosowanych w pojazdach,
  - prawidłowo interpretuje znaki bezpieczeństwa występujące m.in. na dworcach, lotniskach, nad wodą (na kąpieliskach),
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne oraz praktyczne dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- odnosi sukcesy w turniejach BRD oraz innych konkursach, w których istotną rolę odgrywają znajomość zagadnień BRD i elementów pierwszej pomocy – na poziomie poniżej etapu powiatowego,
- opanował zagadnienia z zakresu BRD w stopniu pozwalającym na uzyskanie karty rowerowej,
- pracuje systematycznie i efektywnie,
- wykazuje się aktywnością na lekcjach,
- pracując w grupie, samodzielnie wykonuje przydzielone zadania, w pełni wyczerpując temat.

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w celującym stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w treści podręcznika do techniki do kl. 4, tzn.:
  - podczas wykonywania prac wytwórczych przestrzega regulaminu pracowni technicznej, zasad BHP,
  - przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas podróży i bezpieczeństwa na kąpieliskach,
  - prawidłowo dobiera narzędzia do rodzaju wykonywanej pracy, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację stanowiska pracy,
  - omawia zdecydowaną większość omawianych w podręczniku przepisów ruchu drogowego dotyczących pieszych, kierujących rowerami, UTO i UWR,
  - objaśnia przepisy ruchu drogowego wykraczające poza zakres omawiany w podręczniku, np. dotyczące ruchu motorowerów itp.,
  - proponuje rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego mające oryginalny i innowacyjny charakter, np. wyposażenie

dodatkowe roweru lub elementy ubioru rowerzysty mogące mieć wpływ na wzrost jego bezpieczeństwa,
  - wskazuje istniejące i proponuje nowe rozwiązania w infrastrukturze drogowej, np. wokół szkoły, na własnym osiedlu, które mogą prowadzić do poprawy bezpieczeństwa,
  - świadomie i odpowiedzialnie korzysta z wytworów techniki, wymienia jej najnowsze wynalazki, ale też zagrożenia, jakie niesie ze sobą postęp techniczny,
- pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym,
- jego prace wytwórcze cechują racjonalizatorskie podejście i nowatorskie rozwiązania,
- wykazuje się dużym zaangażowaniem w pracy na lekcji, próbuje samodzielnie przekazywać wiedzę techniczną swoim rówieśnikom, np. podczas prezentacji na lekcji,
- odnosi sukcesy w turniejach BRD oraz innych konkursach, w których istotną rolę odgrywa znajomość zagadnień BRD i elementów pierwszej pomocy – na szczeblu co najmniej powiatowym,
- pracując w grupie, kieruje się zasadami współpracy, ale również dokonuje sprawnego podziału ról między poszczególne osoby, jest w pełni odpowiedzialny za przydzielone mu zadania, z których wywiązuje się celująco.

Podczas oceniania osiągnięć uczniów poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział i uzyskane wyniki w konkursach wiedzy technicznej, turniejach bezpieczeństwa ruchu drogowego i zawodach związanych z udzielaniem pierwszej pomocy,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ważna jest także racjonalne gospodarowanie materiałami, w tym wykorzystywanie materiałów pochodzących z recyklingu.
Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią całego procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia można uzyskać wówczas, gdy ocenianie będzie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki ocenie mogą podlegać następujące formy pracy:

- karty pracy,
- test,
- kartkówka,
- sprawdzian,

- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustna,
- samodzielna prezentacja,
- praca pozalekcyjna (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (opiekunów prawnych) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi oraz możliwości poprawy oceny. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.